

Posudek magisterské diplomové práce

Bc. Ida Kohoutková:

„Co nemám, to nemám. Bojím se Boha a vidím požehnání.“

Humanitární práce Diakonie Církve bratrské na Podkarpatské Rusi

Fakulta humanitních studií University Karlovy v Praze

katedra sociální a kulturní ekologie, 2008

Úvod

Rozvojová, ale i humanitární pomoc je již z definice (ať jde o etický princip mezigenerační odpovědnosti v čase, jež implicitně obsahuje i odpovědnost v prostoru, v klasické definici Brundtlandové nebo o definici Ryndovu, jež mezi hlavní sociopolitické principy řadí rozvojovou pomoc výslovně) nedílnou součástí strategie trvale udržitelného rozvoje. Proto je volba tohoto tématu diplomantkou Idou Kohoutkovou jak celospolečensky, tak z hlediska přináležitosti na katedru sociální a kulturní ekologie vítána.

1. Obsahová stránka

Podrobná struktura práce logicky vyplývá nejen z tématu, ale stejnou měrou i z cesty, kterou se autorka při rešerších a hlavně výzkumu ubírala, přičemž se čtenář dovidá i o potížích, s nimiž se setkala a způsobech řešení, které jsou průběžně konzultovány a mají nejen oporu v teorii, ale někdy přinášejí i zajímavé, ale funkční a zdůvodněné inovace (např. odklon od zakotvené teorie a použití analyticko-syntetické metody).

Užitečné je úvodní seznámení s frekventovanými stěžejními termíny a jejich definiční zavedení.

„Přehledová část“ textu popisuje zevrubně a pokud mohu posoudit i bez větších chyb rozvojovou a humanitární pomoc a velmi podrobně, informativně a s citem pro detail a výběr z literatury historii a přírodní i společenské podmínky Podkarpatské Rusi. Trvale udržitelný rozvoj je ku prospěchu věci zmiňován spíše jen v souvislostech, ale s porozuměním.

Velká pozornost není věnována ani tak výzkumným problémům a posléze otázkám, které se objevují v textu hned na dvou místech, ale o to lépe jsou zdůvodněny, ale především metodě.

Velmi podrobně a se znalostí podkladů jsou popsány i humanitární projekty úctyhodného počtu celkem devíti organizací.

Vyvození „modelového“ projektu humanitární pomoci na Zakarpatí podle projektů českých NNO mohlo být snad logičtěji zařazeno až za kapitulu Výzkum na Podkarpatské Rusi a Medailony respondentů a Kategorie vyvozené z rozhovorů s respondenty před Závěr a Přílohy práce.

2. Práce s literaturou

Literatura se zdá zejména čtenáři regionu neznalému snad dokonce vyčerpávající, hlavně pokud jde o drobnější, časopisecké texty a „šedé“ zdroje, jichž Ida Kohoutková shromáždila pozoruhodné množství. Za vyhovující a postačující je možno uznat i počet a výběr knižních a rozsáhlých titulů včetně např. diplomové práce Idiny služebně starší kolegyně

Terezy Vondrákové. Množství cizojazyčné literatury je dostačující stejně jako dobře volené a vyhodnocené validní webové zdroje. Kohoutková pracuje s literaturou kvalifikovaně, cituje i interpretuje přesně a citlivě, dovede si vybrat ilustrativní pasáže. Drobnější výhradu mám jen k využití zmíněné diplomové práce tam, kde bylo možné sáhnout po primárních zdrojích, jinak je chvályhodné. Získané poznatky i výsledky vlastních analýz dovede Ida s literárním talentem, ale bez úhony na „vědeckosti“ a odborné terminologii a hlavně srozumitelně převyprávět.

3. Formální stránka

Celkem 120 stran hustě tištěného vlastního textu s potřebným doprovodným materiálem (podrobný obsah, bibliografie, abstrakt, anglické summary) zcela dostatečně rozsahem i složením odpovídá požadavkům na magisterskou diplomovou práci i s přihlédnutím k tomu, že v tomto případě část nevyhnutelně připadá na citace respondentů. Typograficky je svazek jednoduše, ale účelně pro pohodlí čtenáře upraven (tučný tisk, velikosti i střídání fontů (ač Courier mne osobně vždy poněkud ruší, je však účelný pro webové odkazy), členění do subkapitol).

Přes veškeré úsilí vedoucího práce obsahuje text poměrně značné množství typografických i mluvnických chyb a překlepů včetně dodání elektronické podoby pouze v Adobe leader formátu, s nímž se velmi špatně pracuje...

Namátkou:

„souhrný“ (str. ii); „...‘humanitární pomoc‘a...“, „...‘rozvojová spolupráce’a...“ a kupodivu zcela identickou chybu v anglickém textu: „...‘humanitarian and development aid’and...“ – autorka systematicky nepíše mezeru za uvozovkami? – zřejmě je to tak: „...z potřeby.“V bakalářské práci... (str. 1), „‘...modelový’projekt...“ a v dalších případech;

„krom“ na str. 1 (místo „kromě“)

mezery mezi slovy chybí i jinde: „...příjemcůhumanitární pomoci...“ (str. 3), „chodglobalizovaného“ (str. 13), „pomocik rozvojové“ (str. 72)

„...1) a 2)...“ chybí čárka za „2)“

„2.1.2 Historie humanitární a rozvojové pomoci 15

2.1.3 Účastníci Humanitární pomoci a rozvojové spolupráce 17“

pomoc nebo spolupráce? velké nebo malé písmeno „H“

někde čárka přebývá („...Zakarpátí, jako...“ [str. 4]), jinde chybí („...tématické oblasti používám...“ [str. 4]), „které v projektech spatřuji předem jmenuji“ (str. 72)

nedůslednost v psaní velkých a malých písmen a interpunkčních znamének v seznamech (např. str. 7, 8)

tradičně nesprávné skloňování „v Riu de Janeiru“ (str. 10), ovšem ani to ne důsledně (v Riu de Janeiro, str. 11)...

hrubé chyby: „Hovořily jsme“ (str. 48)...

Text je psán neformálním plyným, snadno sledovatelným vyprávěcím slohem s beletristickou ambicí, místy v narativní poloze lehce vybočující ze stylu odborného textu, jež však odpovídá charakteru kvalitativního výzkumu. Není však nikdy odborně ani terminologicky nepřesný.

4. Celkové hodnocení

Ida Kohoutková si především účelně, funkčně formulovala své výzkumné problémy i otázky. Zřetelně se potýkala s volbou metody a díky své obětavé konzultantce Tereze Pospíšilové je dokázala legitimně a především instrumentálně zdařile modifikovat. Předvýzkum není nijak novým objevem, zde ho však Ida provedla až s úsměvnou důkladností nováčka a pozor: velmi dobře jej vytěžila.

Shromáždila a odvyprávěla relevantní údaje o rozvojové pomoci a zejména uvedla čtenáře v přesných popisech do historické i současné Podkarpatské Rusi.

K dobré kategorizaci a členění výzkumného výtěžku patří např. kategorie „Postoj“; užitečný je i výběr „obecných sklonů“ k rozvojové pomoci (str. 72).

Ke slibu „Vyvození ‚modelového‘ projektu humanitární pomoci na Zakarpatí podle projektů českých NNO“ musí být pozornější a zkušenější čtenář od počátku poněkud nedůvěřivý. Jednak není jasné, co je „vyvození“, dále ani to, co je „modelový projekt“. Teprve při četbě příslušné kapitoly zjistíme, že se nejedná o návrh žádoucího funkčního modelu rozvojové pomoci pro Podkarpatskou Rus, ale prostě o zobecnění typických rysů pomoci, jak se na Podkarpatské Rusi realizuje. Třináct bodů, v nichž ji Ida popisuje, však zvolila výstižně, dostatečně jemně i spektrálně odlišně (od trendu „od humanitární pomoci k rozvojové spolupráci“, kde se výstižně mění adjektivum i substantivum, až po rys „vědecky ne zcela korektní“, jakým je přátelství.

Téma je alespoň na Fakultě humanitních studií skutečně původní a přiměřeně dimenzované rozsahem i hloubkou.

Ocenění zaslouží zcela nepochybně nejen vlastní výzkum, ale především vlastní osobní křesťanské angažmá Idy Kohoutkové, které ráda, leč nijak násilně manifestuje, ale nedovolí mu nijak prolomit badatelský odstup a ovlivnit odbornou kvalitu práce.

Závěry jsou tudíž velmi podrobné a bez znalosti reálií in situ je třeba je hodnotit s úctou, neboť jsou vysoce informativní, zakotvené ve výzkumné práci a nezdají se obsahovat chyby.

Na teoretický výnos tato diplomová práce neaspirovala. Naopak empirický přínos a poznání konkrétního prostoročasu pro mne jako vedoucího práce představuje, přiznávám, příjemné překvapení pro jejich podrobnost i metodologickou podloženost.

Autorčino osobité zvládnutí kontextu sociální a kulturní ekologie a osvojení si výzkumných metod a provedení výzkumu **opravňuje k navržení práce k obhajobě a k hodnocení velmi dobře či spíše výborně (mezi 15 až 16 body)**, dokáže-li diplomantka čelit i případným odborným námitkám oponenta – specialisty na rozvojovou pomoc.

Praha 17. března 2008

PhDr. Ivan Rynda